

FÜGGETLEN LAPOK

Megjelennek minden nap.

Az előfizetési pénzek s a lap kezelését illető minden tárgyak a kiadó hivatalhoz (Első magyar egyesületi könyvnyomda, 3 korona-utca, 18. sz. a.) intézendők. Bérmentetlen levelek el nem fogadhatók.

Előfizetési felhívás.

Alólírt kiadásnál előfizethetni

FÜGGETLEN LAPOKRA

a hétfői lappal együtt

egész évre	20	frt	—	kr.
fél évre	10	"	—	"
negyed évre	5	"	—	"
havonként	1	"	70	"

HÉTFŐI LAPOK

irodalmi és tanügyi heti közlönyre külön

egész évre	6	frt	—	kr.
fél évre	3	"	—	"
negyed évre	1	"	50	"

IFJUSÁG LAPJÁRA

egész évre	4	frt	—	kr.
fél évre	2	"	—	"
negyed évre	1	"	—	"

KÖZHASZNU KÖNYVTÁRRÁ

egész évre előfizetés	8	frt	—	kr.
alírás az egészre utófizetéssel	50	"	—	"
minden iv ára képekkel	10	"	—	"

gyűjtőnek 10 példányra egy ingyen jár.

A kiadó hivatal,
3 korona-utca, 18. szám.

EGYHÁZI ÜGYEK.

Pest, jan. 16.

A politikai elvek vitatása és tisztázása mellett úgy látszik a katolikus kérdés körül is hoz a napi sajtó felszínre egyes olyszzerű nyilatkozatokat, melyek tanúsítják, hogy a közvélemény mindinkább érdeklődni kezd a katolikusok dolgai iránt.

Megvalljuk, e jelenség bennünket kellemesen érint. S ha az itt-ott nyilatkozó hangok nézeteinktől talán egyes pontokban eltérnek is, s úgy találjuk, hogy azok talán nem correct egyháztanszerűek — a téves felfogás nem képes elfojtani bennünk a tiszteletet, melyet a vallási jóakarát iránt érzünk.

Célzásunkkal a „Századunk“ jan. 15-iki számában közölt cikket illetjük, melynek címe: „katolikusok emancipációjá.“ E kitétel egy tekintélyes központi körnek jelszavává lön, midőn az a képviselőházhoz intézett feliratában, a zsidók emancipációjá mellett a katolikusok emancipációját is kérvényezendők vélté, és valóban kérvényezte is.

TÁRCZA.

Érsek-Ujvár ostroma.

Történeti rajz Tóth Mórtól.

IX.

A sereg két felé volt már szakítva. Egyik felől Pálfi azon reményvel, hogy keresztül vághatja magát, — mindig előre törtetett, s ezült is ért, — de midőn a Dunáig vergődve, körültekintett követői után, akkor már csak egy vitéze volt oldala mellett, s a gyönyörű leventék, kik oly dőlezenen követték őt a csatamezőre, alvezérekkel, u. m. Illésházi Ferencz, Sörényi Ferencz, Lippai János s a két Ujfalusival mind, egy lábig oda veszték a hosszú küzdelemben.

Még Forgách küzdött. Az öreg vitéz semmit sem eszdedve, szoros zárt rendben nyomult előre. Másfelől Illésházi, ki miután a püspököt meg nem menthette, irányát a hozzá legközelebb harcoló Forgách csapatá felé vette — törtetett, s a közbeszorult muzulmán vitézek ezen szorító óriás karoktól megmenekedni óhajva, utat engedtek a vitéz seregnek, s így Forgách egyesülve Illésházi hős csapatával, keresztül vágta magát ellensége csoportjain, és serege maradványaival fájdalmas kebellet hagyta oda a csatát, hol háromezernél több jó vitéz esett el.

De az elestekért a Nemezis keze árulókat is rögtön utolért. Nem engedte meg nekik, hogy árulásuk gyümölcsét szedhessék, mert miután sem b. Velz, sem Rübblatt megrémült emberek közt rendet nem tarthattak, s látták, hogy azon terüket, miszerint ők egy tömegben teljes bizottsággal hagyassák el a csatát, nem létesíthették, maguk

Most ezen eszmét körülírva olvassuk a „Századunk“-ban. Három irányban óhajtja a tisztelt cikkíró a katolikusok emancipációját. Az első irányt következőleg határozza meg:

„Hatoljunk kissé mélyebben — mondja ő — a kérdésbe, vessünk magasabb szempontból egy tekintetét egyházi viszonyainkra, sőt hasonlítsuk össze a katolikus egyház helyzetét más hazai egyházaink helyzetével, — és világosan ki fog tűnni, mily nagy szüksége van a magyar catholicismusnak az emancipációra, — még pedig nemcsak egy irányban.

A katolikus egyház a szolgaság egyháza. Hogy ennek oka nem a népben, nem az államhatalomban, hanem egyenesen a hierarchiában rejlik, — efelett felesleges is a szószaporítás.“

Mi ellibáztunk tartjuk a felfogást, mely a jelen szabadsági eszmék magasáról akarja megítélni a kath. híveknek állását az egyházban. A szabad alkotmány mellett, az egyház eddigi szervezete világi vonatkozásaiban, kétségkívül anachronismus, mely már 1848-ban lön a főpapság által felismerve, s már akkor tétettek lépések a vizsás helyzet megváltoztatására. Ezen körülményekkel szemközt, habár fel tudjuk fogni a kath. világiaknak békéltetését, melylyel az oly lassan haladó kath. autonómia után epednek — mégis túlságosan hyperbolikus figurának kell tartanunk azon kifejezést, mely a kath. egyházat a szolgaság egyházának nevezi.

De lássuk a nevezett cikk sorait tovább. „A mi az egyház viszonyát az állam irányában illeti, a protestáns egyház, mondhatnók, teljesen független az államtól; a katolikus ellenben a függés különféle szálaival van hozzá kötve.

Ime második irányban a catholicismus emancipációjának szüksége.“

Mi is irigylve nézzük a prot. egyház viszonyát az állam irányában, s látjuk, hogy nincs oka és nem is lehetett független állását megbánni. De a kath. egyház épen a régi alkotmány szelleménél fogva nem téphette le magát az állam kebeléről. A mit a prot. egyházak a szabadságból birtak, azt elnyomatás és küzdelem vívta ki számukra. Ők az állam iránt vallási ellenzékét képeztek következetesen, a kath. pedig conservatív elemek szükséges tényezőjeül ismerték magukat.

Ebben is lényeges változást hozott be az új alkotmány, s a kath. egyház az állam irányában a függetlenség és szabadság ugyanazon jogait törekszik kivívni, melyek protestáns oldalon a vallásos jellemek szilárdságát és bátorságát teremtették.

A harmadik irányzat, mely a „Századunk“ idézett cikke szerint a katolikusok emancipációjának szükségét támogatja, következőleg van kifejtve:

„Az egyház belső szervezetét tekintve, a protestáns, zsidó és más egyházakban a híveknek, a népek megvan őket megillető befolyásuk; maguk választják s látják el papjaikat, s gyüleceiken hozzá szólnak egyházi ügyeikhez. Csak mi katolikusok vagyunk rabszolgákként kizárva a szabad polgár ezen alkotmányos jogából. Papjaink, kik nélkülünk, gyakran ellenünk jutnak az egyházi hatalom szédítő magassági polczaira, korlátlan hatalommal, ránk sem figyelve intézik egyházunk minden ügyeit. — „Nyáj“ vagyunk a szó teljes, lealázó értelmében.

Es ime, harmadik irányban az emancipáció szüksége.“

Mindenki belátja, hogy ezen deductio nem czéloz egyebire, mint a kath. világiaknak az egyház ügyeibe való beleszólási jogára, melyet, mint az autonómia eredményét mellőzni többé nem is lehetvén, megnyugtatóra mondhattuk az cikkírónak, miszerint ezen értelemben vett és vehető emancipatio már küszöbünkön áll s be fog lépni közénk is a vallásos lelkiület és érdeklődés felkeltésére.

Mindezen lényeges és beható reformok és alakulások nem rögtönözött napi munkának lehetnek eredményei. A protestáns egyház-szervezet is idők folytán fejlődött mai szabad és független állására. Engedjünk tehát időt önmagunknak azon nagy munkához, mely az erkölcsi érdekek és kulturai haladás új alapjait van hivatva lerakni szabad alkotmányunk épületében.

Előttünk tárgyilag nem mond semmi újat cikkíró, midőn így szól:

A kultuszminiszteriumban volt már szó egy kath. zsinat egybehívásáról.

De a szóval sem mire sem megyünk ma, a tettek korában.

Az első lépés pedig a tett mezején, egy országos katolikus zsinat összehívása, mely legalább kétharmadában világiakból álljon. Egy kath. folyóiratban már olvastunk indítványt egy kath. vegyes zsinat egybehívásának szükségességéről. S úgy tudjuk, hogy ezen indítvány ellen illetékes helyekről megjegyzés nem tétetett. Tehát elvileg nem vetetett el a kath. vegyes zsinatok egybehívásának eszméje.

Csak az idő képezhet differentiát ezen józan kívánat eszméje és valósága között. Talán meglepődnék, ha nem épen kétharmada világi hivatnók is a vegyes zsinatba, mely képviseltetési arány a papságra nézve igazságtalan, az egyházügyre nézve pedig tévesztett lehetne.

Resuméje az egész imént idézett cikknek, ha jól értettük, a kath. egyházi viszonyok rendezésére czélzó ezen óhajnak tolmácsolása: Adjad Uram Isten, de mindjárt! S ha eitaláltuk, a kezdeményezés siettetésére czélzó jó akarattal mi is egyet értünk.

POLITIKA, KÖZGAZD., PÉNZÜGY.

A magyar kölesön.

Egyik pesti lapunk szerint nem tudjuk sajátkép, hogy vagyunk a kölcsönüggyel, a bécsi lapok pedig egyszerűen „humbug“-nak keresztelik vasuti kölcsönünket.

Am legyen. Mit tehet róla kormányunk, ha épen azon jó szomszédok, kik ma a humbug-nak örülnek, és ha ezzé válnék, erre becsületesen működtek is, annyira megkésztették hitelünknek útját, hogy hypotheccal csak még a pénz által előállítandó értéket utalhatjuk, és Európában nem ismert magas kamatra sem jutunk pénzhez? mit tehetünk róla, ha épen az ő vasuti papírjaik, az ő 1865-ki kölcsönök tetemesen olcsóbbá lettek, mint a magyar kormány által kínált magyar papír?

Avagy e ronesolt hitelnek mi vagyunk-e okai? vagy azok, s egyedül csak azok, kik ma lármát ütnek?

De mindez hagyján. Ha Magyarország a bécsi pénzvilág hatalmas nyomását politikai viszonyainkra végre valahára megtörte, kitarással s ügyességgel diadalmaskodni fog másnemű befolyásának nyúgein is.

Mi jó források nyomán hiszszük: pár nap mulva megnyugtatóbb híreket veszünk az egész kölcsönügy állásáról.

Mi bizony nem némi az azon hatalmasságok természetét, mely a mostankor olygarchiáját képezi, s ismerve a nehézségek nagyságát, gondolva is azon lenzésre, melyel ezen hatalmasok az ajdonsult államot en bagatelle mutatják venni, nem kívántuk őket távolról is ingerelni, de hogy miniszterünk nem követte a bécsi vitéz pénzügyminiszter (Plener) servilis submissioját ezen olygarchia iránt, azt ugyan jól tette. Plener után már gr. Larisch nem tühették, mert ez a helyett, hogy maga előszobozott volna náluk, őket váratta meg. Ezen elkényeztetett urakkal miniszterünk nem czimborált, s ezt most éreztetik vele.

Az ellenzéki lapok azt tanácsolják pénzügyminiszterünknek: forduljon az országhoz. E tanácsnak van egészséges magva. Azonban tett róla a szomszéd, hogy most a nagy pénztelenség miatt nem biztathatjuk

sátrai fenérltek. Lent a Nyitra vize partját a fehérvári basa, Arslán foglalta el. Végre a jancsárok most is, mint máskor jótávol minden seregtől, Hasszán basa parancsa alatt táboroztak, vagy is inkább Hasszán táborozott a jancsárok parancsa alatt, miután ezek csak épen akkor engedelmessékedtek neki, midőn ép kedvük tartotta.

Egy hét telt el a nélkül, hogy bármelyik részről legkisebb háborgatás történt volna. — A várbeliek eltökélten gondoltak a megtámadásra s erődjeiket igazgatták, míg másrésről az ellentábor hangyabolyként sürgött forgott — budai basa felügyelete alatt készíttve vizirányos bombatelepeit, futóárkait s magasrafelhányt ellenszencolatait.

Az öldöklő fegyverek még ekkor sötét hüvelyekben nyugodtak.

Aug. 17-ke volt, midőn a nagyvezér Kucsuk basát gr. Forgáchhoz küldötte.

Kucsuk basa vitéz ember volt s e mellett meglehetősen beszélt a magyar nyelvet, s e tulajdonaiért kapta eme megbízást a nagyvezérről — mi neki nem volt ugyan inyére, miután ő még ellenségben is becsülte a kitartást, annál inkább oly ellenségben, mint a magyar, mely nemzethez őt vérségi kötelek is csatolák.*)

Mindazáltal nem tehetett ellenvetést. Földig hajtá tehát magát s a nagyvezérnek Forgáchhoz szálló levelével a vár felé távozott.

A pozsonyi kapun bocsájták be a vitéz basát, ki mellett egy kis néger fur fűhészlőt lobogtatva haladt, s a kapu alatt szeimek bekötte vezették a tábornok eleibe. Forgách összes tisztikara jelenlétében egész tisztelettel fogadá az elhírhedt vitézségi basát, ki meghajtva fejét, rövid üdvözlete után előhúzá a nagyvezér levelét, — mely összegyngyolt pergamen darab szága sinorral körültekerve s lepecsételve volt, s azt homlokához érintve, átadá a tábornoknak.

*) Neje magyar leány volt. Cserei krónikája.

*) Hammer Geschichte den Osmanischen Reiche.

magunkat minden akarat mellett biztos sikerrel, de a pénzügyminiszter tudja azt jól, hogy hol a töké minden iparágban annyira hiányzik, a felesleg nem lehet az államnak igénybe venni.

De igen is tanulság ez arra, hogy haladéknélkül tegyük minden erőfeszítéssel az országot azon állapotba, hogy ily terjűs népességű országban, mint Magyarország, ne legyünk kénytelenek 40-60 millióért 7%-ot a külföldnek fizetni, míg itthon minden alapítványi, letéti, árvtörvényi tőkék 5-6%-ot kapnak.

Ha ezen tőkék, mint ezekről már szóltunk is, a magánosok romlása nélkül mobilizáltatnának részben, mint lehetne is, segítve volna államot, s segítve azon alapokon is.

Nem czélzat nélkül szóltunk mi már octoberben az országunkban felhalmozott holt tőkéről, melyeknek felélesztéséről a volubilitás mostankori nagy mesterei annyi lecczékét adtak nekünk.

Mit azonban itt csak távolról érintünk, hogy elmékedési pontokat mutassunk azoknak, kik a pénz természetét ismerik, a pénz bajain segíteni alig képes, de mindenesetre oly eszmé alap, melyre jövőben áldásosan lehet építeni, ha a bajokon túl szokásunk szerint nem felednek, hogy előfordulhat ismét a napok sulya is.

A remélt jobb fordulat feleslegessé teszi az operatívban újabb stratégia használatát, de pénzügyminiszterünk igen jól tudja, hogy a kölcsönzés a sürgősség kényszere által válik leginkább súlyossá, és itt bizonyosan az idő dönt, de a kölcsönkeresésre leginkább áll: quarentem fugit, fugientem quaerit.

Ezért a dolgok mai helyzetében leginkább a pénz alkalmazására kell fordítani figyelmünket, hogy egyhamar azon kényszerrészebe ne jussunk, hogy ismét kölcsönkeljünk.

Nézetünk szerint, a mint mi a sokoldalú körülmények felfogásából a magyar pénzügyi körülményeit felfogjuk, 40-60 millió kölcsön nélkül lehetetlenségnek tartottuk az államgazdálkodást meg is kezdeni.

De ezt nem szerettük vasuti kölcsönnek elnevezni, mi ebben inkább azon „Stamcapitalt” szerettük volna látni, mely helyes forgatmányozásban arra szolgáljon, hogy az új államháztartást szabattossá, fizetéseit biztossá, hitelét első időben is szilárdá tegye.

Ez vasut és csatornába fektetve, szükségünk képest csak csepp a tengerben, de lehet tenger, mely jótéteményeit gazdag cseppekben árasztja az ország minden térszomszjas tájaira.

Bécsi szomszédaink 14 nominalis millióval három nagy vasutvonal kiépítését tették lehetővé.

A szükség és szorultság a legnagyobb mester, és szomszédaink a nagy világon tekintetben a legjobban kiiskolázott mestereink lehetnek.

Midőn már nem sikerült a rendes kamatbiztosítási uton vállalkozót szerezni és a vasutpapirok ára lélekfurdaló alantáságra szálltak, a bécsi miniszterium átadta az építést társulatnak, de maga vásárolt néhány milliót vasutpapirokat előre alpari.

Ezzel lehetővé tette, hogy a vállalkozók a vaspálya egy szakaszát forgalomba hozták, mielőtt még egyetlen papirt a vásárra vittek.

A kész pálya már meglevő realitás s nem terv. Sikerült a prioritások óvatossággal becsatásával a pálya további építésére sokkal emellett áron pénzt csinálni.

Három pályának 14 milliót adott ekkint, de az első 5 milliót már depotba adta, s hypotheca gyanánt működött a többinél.

Mi sem szeretnők, ha a kölcsön végkép elkölteznék, de állandó fondja maradna a pénzügyminiszteriumnak, melylyel vasutakat, csatornákat indítson, az adó s bevételek véletlen, de könnyen bekövetkező fogyatkozásait időleg pótolja, szóval azon nélkülözhetlen Stammfond legyen, mi nélkül kis gazdaság vezetése is csak nyomorúság, legtöbb esetben bukás is.

Az ausztriai birodalom vasutai 1865. és 1866-ban.

II.

Az ausztriai vasuti pályák az 1866-iki évben 34,999 mérföldnyi gőzmozdony pályával és 1,344 mérföldnyi lóvonatu pályával nagyobbodtak. Az 1866-iki június 11-én a forgalomnak átadott padua rovigói pálya 5,637 mérfölddel mintán Velenceze Claszországának engedtetett át, már nem vehető tekintetbe.

Az illető pályák, melyek a vasuti hálózatot

nagyobbították következők: a Lemberg-czernovitz-i vaspálya, mely 1866 sept. 1-én adatott át a forgalomnak, s melynek hossza 34,993 mérföld. A Hernals-dornbach-i (Bécs mellett) lóvonatu pálya 582 öllel; a forgalomnak 1866 april 26-án adatott át; — a pest-ujpesti lóvonatu pálya 4796,13 öllel július 30. adatott át a forgalomnak.

Velencezének átengedése folytán az ausztriai 1866. vaspályák 48,333 mérfölddel kisebbedtek.

Ennélfogva az 1866-ik év végén forgalomban lévő vaspályák következők voltak.

	mérföld
1) állampályák (aerialis kezelés alatt.)	
a) a bécsi összeköttetési pálya	0,648
b) Bodenbachi, a szász határon	1,460
c) a Kufsteini, a bajor határon	0,284
Összesen:	2,392
2) Ferdinánd császár éjszakai pálya	79,704
3) az ausztriai állam-vasut	173,212
4) a déli vaspálya társaság	232,345
5) az Erzsébet nyugati-pálya	74,810
6) a tiszai-pálya	76,751
7) a Károly Lajos pálya	46,472
8) a Lemberg csernoviczi	34,993
9) a dél éjszakai német összeköttetési p.	25,881
10) a cseh nyugati pálya	25,578
11) a Turnau-Kralupi pálya	11,444
12) a Grácz Köflachi pálya	5,275
13) a buschtiehradi-pálya	10,713
14) az Aussig Teplitzi	2,400
15) a brünn Rossitzi	3,071
16) a Mohács-Pécsi	8,023
17) az Oswiecime-Neuberuni	0,275
18) az Eger Hofi	4,350
19) az Eger Mitterteichi	1,022
20) az Eger szászhatáros Voiterseuthi	1,957
21) a Littau Reichenbergi	2,838
22) a magy. lóvonatu pálya Pozsony Nszombat	8,900
23) a bécsi lóvonatu pálya Dornbach	0,6355
24) a pest új pesti	1,199
Összesen:	834,065

Ebből 802,200 mérföld gőzmozdony —, 31,905 mérföld lóvonatu vaspálya.

E pályák közül 14,900 mérföld külföldi kezelés alatt áll; és pedig a bodenbach szász határon 1,460; a kufstein-bajorországi határon 0,284; a Salzburg bajorországi határon 0,275; az oswiecime-neuberuni pálya 0,275; a hofegeri pálya 4,250; a mitterteich egeri pálya 1,022; az egeri voiterseuthi 1,957; a reichenberg szászországi határon 2,838 mérfölddel.

Ellenkezőleg osztrák pályákból idegen pályák által berbe van véve 1,300 mérföld és pedig a Ferdinand éjszakai pályából a határ Slupna-Myslovitz 0,230 mérföld; — az Erzsébet nyugati pályából a határtól kezdve Passauig 0,210 mf; a cseh nyugati pályából a határtól Tausztól Furthigig 0,390 mf.

KORMÁNYZATI ROVAT.

Mi úgy hisszük, hogy ha minden átalakulási korszak kezdetén a rend szigorú érdeke követeli is, hogy a talált állapot addig fenntartassék, míg helyes eljárással a változás keresztül vihető, s ezért természetesen tartjuk az öröklött bajok első időbeni átvételét is, de hisszük azt is, hogy az adó nemeiben kormányunk keze mindenütt kötetlen, hol az adó nem maga s annak változása a tulajthai iparviszonyokat nem érinti.

Ezt nemcsak nemzeti önállóságunk érdeke követeli, melyet a szigorú kényszerítés vonalán tul nyugtázni nem lehet, de a bécsi kormány, ha csak most gyökeresen szellemében át nem változik, soha sem adta jelét azon angol pénzügyi fogásnak, mely utolsó években oly bámulatos eredményekkel lepte meg a világot.

Az adóilleték példátlan leszállítása által fokozni óriásilag az állam jövedelmét.

A Belcredi miniszterium Bécsben a postabér leszállításával 15 krról 5-re tett ilyes kísérletet fenyves sikerrel.

Most azt új bécsi kereskedelmi miniszter akarja a táviratokkal tenni a másik kísérletet. Nem lehet kétkedni előre is sikerén.

De természetesen hol két hosszú évre esik két sovány reform, ott még haladásról nem sokat lehet beszélni.

Hát mi mit a tassunk fel az első év eredményeül?

Azt hiszitek nincs? Ezt csak ellenség mondhatja. A mi kereskedelmi miniszterünk épen úgy, mint bécsi collegája, nem feledkezett meg rólunk, s meghozta nekünk is újévi ajándékát.

Miniszterünk mindenek előtt nem feledkezett meg, mi nagy fontossága nálunk kulturális szempontból, az irodalom.

Mélyen érezte, hogy a közmivelődés eszközeit minden áron előmozdítani s terjeszteni kell. Ismerte a viszonyt, hogy 5 millió népek irodalmi termékeket készíteni más, mint német írónak 50 milliót keresni érdekeltéget.

Azt sem ignorálta, hogy míg magyar írónk 1000 példányra számíthatnak, a németek bátran megtízszerezhetik a verők számát.

Az sem kerülte ki figyelmét, hogy míg nálunk

ritkán ér el napilap 5000 számot, Bécsben 20-24 ezer előfizetője van az olvasottabb journalnak. Sőt hazánkban is a német Pester Lloyd rendszeresen tetemesen több olvasót számít, mint a legterjedtebb magyar lap.

Sőt azt is számbavette, hogy míg Ausztriában nincs jóra való fiakkor, ki bakkján phivne, lapját nem venné elő, nálunk sok falusi birtokos s előkelő biztommányi tag van, ki lapot nem tart.

Szegénységünket is számbavette, minélfogva annyit nem bírhatunk meg, mint a szomszéd németek.

De még azt is kiáltó dolognak vette gyöngéd lelkiismerete, hogy valamely üzlet, — mely pedig az értelmiség, a felvilágosodás és cultura terjesztője — az által legyen kiváltságolt az országban, hogy brutto-bevételének tiszta harmadát fizesse a közadóra, s ne legyen nálunk nyomottabb ezikk s sújtottabb áru, mint azon szellemi termékek, melyeket az emberi szorgalom a journalokba ültet.

Szóval ezer tekintet állott előtte azon kiáltó tény ellen, hogy a nemzetgazdaságtalig igazságtalan, pénzügyileg menthetetlen, culturalis tekintetben égrekiáltó súlyos adózás, mely egy napilap 16 ft-ból — 21 ft-ig, mit bevesz, hat forint és 30 kr. posta- és iv-bélyeget fizessen, s az iparnemek közt valóságos prohibítió rendszer alatt álljon.

Mindezt szivére vette. Új évi ajándéku elengedett harmincz krajczárt!

Epen borravalót a kibordóknak. Vivat.

LAPSZEMLE.

A tegnapi Honban meglepett mindnyájunkat, kik olvasók, gr. Keglevich Béla igen érzékenyülten ingerült felfogása.

Estleg lapunk gr. K. B. elől épen azon tetteit vette elemzés alá, melyeket a Pesti Napló vezérezikkezője oly világosan félreértett, t. i. azon alapeszmét, melyet ő Magyarország jövőbenében lehető szövetségének színeben állít elő.

De épen kiemeltük, hogy ő a dunai conföderáció gondolatát is elutasítja magától ép úgy, mint minden közösséget azokkal, kik ebben hisznek.

Mi tehát helyesen értettük s fogtuk fel. De midőn ma azon éles s igen indignált felszólalására ismét átnéztük a kérdéses helyet, úgy találjuk, hogy bár ellenkező értelme figyelmes olvasóra világos, de azon passus, mely ezen kombinációról épen a dunai conföderáció megemlése után szól, a hirtelen olvasót a vonatkozásban megtevészhette, a bona fides minden hiánya nélkül.

Mi épen, mert helyesen értettük meg gr. Keglevich B. elől, igen méltányoljuk az indignációt, mely őt haragra kelté, midőn nevé a dunai conföderáció féle ábrándokkal kapcsolatba hozták, s azokkal, kiket ő oly határozottan megtagadott, összekötik.

De épen mivel őt ez bosszantja oly igen, megbocsáthatónak kell ismernie másokban is azon élességet, melyre készitette bárkit azon körülmény, ha azt olvasná, hogy gr. K. B. képes a dunai conföderációig tévedni.

És a P. Napló vezérezikkezője e tévedésből indult ki, de e tévedés sulya őt csak azért terheli, mert e passus hirtelen olvasta, és többi ezikkeivel, hol Kossuthról is szól, nem kombinálta.

Különben a journal munka természeténél fogva rögtönzött, ritkán van ideje az írónak sebesen papíra vetett gondolatait átnézni, azon praecis formulációról tehát szó sem lehet, melyel törvényeket fogalmazunk.

A mint tehát pongyolább a gondolatok kifejezése, úgy lehetőbb a tévedés is a felfogásban, de ha e tévedésben világos rosakarokat nincs, sem szándékos gyöngédellen ériatés, nem helyes túltit érzékenykedés által keserítvé tenni az irodalmi munkát, mely különben is elég tövises és hálátlan foglalkozás ezen ingrediens nélkül is.

A Pesti Napló mai (16-iki) számában már is kijelenti, hogy a vezérezikkezőnek felfogását gr. K. B.-ra nézve a kérdéses ezikkben igazoltnak nem találja.

A „Századunk” mai számában Klapka György Nizzából írt levelében komor borulatokról tudósít, melyek az európai béke láthatárán mutatkoznak.

Franciaország belállapota, szeriote alig hagnak Napoleon császárnak más választást, a belügyi mozgalomnak más tápanyagot nyújtani, mint egy új háboru, melyre alkalmat valószínűleg Németországnak kell adni.

Mi meg vagyunk győződve, hogy kormányunk és a bécsi kormány is minden telhető elkövetendnek a béke fenntartásáért, de ha Franciaországban a baldolgok lecsillapítása elutasíthatlaná tenné a háborut, akkor hiában minden erőlködés, s ekkor azt sem birjuk kiszámítani, hogyan lehetne ilyserü háborut localizálni, hogy abban a többi hatalmasságok is be ne vonassanak s mi is megóva maradhassunk.

Végül collegialis barátsággal kérjük a Hazánk lapszemléjét, ne osztogasson czimeket s bélyegeket, melyek incompetensek. Kovács La-

jos nem állott a provisoriummal semmi solidaritásban, nem volt soha hivatalban, sem politikájával nem identificálta magát. Lapja minő elveket vallott, azt még a M. Ujság is igazságon ítélt meg, a provisorium kormányzója pedig hadi törvényeszköz elé állította s elítéltette.

HATÓSÁGI ÉLETLÜNK.

Pest városának f. hó 15-én délutáni 4 órakor megtartott közgyűlését Szentkirályi Móré főpolgármester nyitá meg, előadván, — hogy a Dunát a Tiszával összekötő esatorna ügyében holnap Szegeden tartandó értekezletre Szumrák főmérnök, és Weisz Bernát képviselőt küldötte ki a tanács azon utasítással, miszerint tudomást szerezenek a tárgyalandó tervek azon részéről, melyek Pest városát leginkább érdeklik. A közgyűlés ez eljárást helyeselte.

Már most Steiger Gyula képviselő szót emelve, előadja már czelölt bejelentett indítványát a költségvetés alkalmával mutatkozott hiány felezésére. Ez indítvány felett hosszabb vita folyt, melynek eredménye volt, hogy a közgyűlés Steiger indítványát lényegben elfogadta ugyan, azonban az intézkedésre nézve egy biztommányt küldött ki, melyhez Havas Ignác elnöknek; — Steiger, Nyiri, Rémi, Tavasz Szentágh, Sárkány, Harkányi, Cserhalmay, Várady K., Rottenbiller, Preisner, Vodjanc, Henselman és Veninger biztommányi tagokul választottak.

A belügyminiszteri rendelettel kihirdetés végett beküldött 1867-dik évi országgyűlési törvény. ezikkék a levéltárba tétetni rendeltettek.

Több magán-tárgy felett is határozatot ez alkalommal, melyek közt a lapunkban is már említett népkönyvha ügye is szóba jött. A közgyűlés a képviselők ezen indítványát helyeslései fogadta, s az indítványozókat küllate ki a biztommányba hozzájuk még néhány más képviselőt is biztommányi tagokul választván meg.

Zárókérdés az artézi kutnak furatásáról volt szó, mely ügyben a közgyűlés elhatározta az erre szükséges pénz a takarékpénztárból felvenni, azonban nem egyszerre, hanem 3 részletben, s miután a takarékpénztár fenntartotta magának szükség esetében a 30 év előtti is a kölcsön felmondani, viszont a város, ha kedvező helyzetben leend, a tőkét előbb is vissza fizetheti. Természetes hogy az egyszer törlesztett tőkétől kamatot nem fizetend s több képviselő világos kívánata-ra a szerződésben is ki fog tétetni; s hogy mivel köttetessék e kintásásra szerződés, e felett a jogi biztommány fog véleményes jelentést adni.

Nagyváradon e hó 11-én városi közgyűlés volt, melyben a honvédelmi miniszter leiratát olvastatott fel a katonakötelezettek összeírása ellen tett felterjesztésre. A miniszterelnök elvárja a városi közgyűléstől, hogy február 20-ig az összeírást eszközölni fogja, s akkor az eredményt is hozzá felterjesztendi. A közgyűlés a miniszterium által nyert magyarázatokat kielégítőnek találván, és főleg tekintvén azt, hogy az országgyűlés egyik képviselőjének e tárgyban tett interpellációjára, már határozat is mondatott, a felhívásnak minden eleget tenni elhatározta. Tegnapi megyegyűlés tartatott Nagyváradon, hol ugyanez ügy ismét szönyegre került; melyről, a mint levelezünk sorait vettük, olvasóinkat tudósítandjuk.

INTÉZET S EGYLETEK.

A Kisfaludy-társaság jövő hó 5-én közgyűlést tartand, mely előadásokban igen változatos és érdekes lesz. A megnyitó beszédet ezuttal Toldy Ferencz másodelnök fogja tartani; ezután következők Greguss Ágost titkár jelentése, valamint több előadás.

Árvák nevelő intézete felállítására a pesti általános beteg-segélyező és temetkezési egylet engedélyt nyert; e szerint fővárosunk ajza szaporodott egy jótékony intézettel.

A magyar-honi földtani társulat jan. 15-iki ülésén Hantke felolvassa Dr. Hoffmann Károlynak jelentését „az erdélyi Zsily-völgy szénmedencéjének földtani megvizsgálása felett,” s utána Zsigmondy V. mutatta be Sczakstein F. tanulmánydus 40 ivnyi német munkáját, a bányászati érzékenység földtani viszonyairól. Ezek kivül elnök bejelenté, hogy egy érdeműs tag, Conzan a m. hóban elhunyt, s hogy 3 új tag lépett be. Végül Winkler Benó mutatta be azon kövületi példányokat, melyeket a Kárpáthokat vizsgálván, gyűjtött.

A szepes megyei gazdasági egylet f. évi június havában gazdasági kiállítást fog rendezni, mely a gazdasági és a hasonág álláspontját fogja mutatni, egyuttal kiindulási pontul szolgálván az egylet további működésének.

Szíves kérelem. Bírak vagyunk föl kérni mindazokat, kiknek talán még szándékuk volna a „Párisi magyar egylet” részére leveleket adományozni, sziveskedjenek ebbeli küldeményüket a lehető legrövidebb idő alatt beküldeni (Liptay Pálhoz, kalap-utca 17. sz. I. emelet), mert szándékunk volna a gyűjtés eredményét jövő hó elején az egylet részére utnak indítani. Egyuttal figyelmeztetni bátorodunk a netáni adakozókat, hogy némely szakmiveket a jénai magyar egyletnek is küldjék, s így ez egylet részére is szivesen elfogadják az adományokat kiktildés végett, mivel a szállítási költség tömeges küldetésnél olcsóbb, mint részletesen. Minden adományról nyilvánosan számolunk, s óhajtható volna a nemes czélú ügy iránti tekintetből, ha minél több adományozóznak

mondhatnánk 12-én, 1868. I. vits Imre.

A W. san közli ő F. rint a miniszterezmetet használják titkos tanácsos részesítésének. — András visszatérvén Bécs 18 kára ismét. Mik sa császár zésénél.

A mag. — vasárnap délczellária épület nagy része, a hágyorsvonattal fovábbá még azt kaszinója is lesz 30 újságot rendez.

Az ok. — ban megalakul három biztommányok hivatali. közép — és az aduló elvi kérdés.

A héts. tályának tagjai esküt, mely alkutést tartott.

A fővá. legközelebb kik egybekötött kö. — A her. sztrikcénéket a zuka, ünnepeit fognak hivatali. közepe — és az aduló elvi kérdés.

A nyu. gosak és át. hadseregi tagok polgári hatóság a katonai hatóság.

Jelm. e. — ugy mint tavaly rendezti, s most röztetnek.

A sze. ket a költségvetette szét a törvények az utóbbi királyi szentesít.

A csep. alap javára zár. — Az izr. sága az egylet József bárót val.

Alber. rállyó férjének bagyása folytát e napokban a. — Even kötet a k. Mint kiadó a k. Arthur van ma nyőrül rajzokba sajt, gyermekek nak ragadatvatve eserni. Bízské. hogy Anglia kü életének minde.

E hó. — nocha Károly, tette a sambori k a gymnasiumot. A harminczas. este a lember röpültek a föld sőt tartalomr versek állítógasággal kellett b. ból kizartott. kizárni, ő teh adta magát, t veszté. Ezen e buvárkodni és d dagított a leg. Egy szegény e ezen ferju hal.

A „Függ. L.

Tries. tetemci megé pely gyász-ál val kezdődött gyászlobogók hadcsapatok. rosi tanács é a császár te gethoff, a kü noki kar, a c zok, végre na leg a mené valamint a bö.

A mai „W a delegátóik

semmi solidari-
em politikájával
tíno elveket val-
gosan itéli meg,
adi törvényesék

TÜNK.

déltáni 4 órak-
királyi Mór-
án, — hogy a
a ügyében hol-
a Szumrák
t küldötte ki
tudomást sze-
részeiről, me-
k. A közgyűlés

képviselő szót
ett indítványát
ot hiány fede-
bb vita folyt,
gyűlés Steiger
gyan, azonban
yt küldött ki,
— Steiger,
rkány, Harká-
biller, Preusz-
er bizottmányi

kihirdetés vé-
lési törvény-
tek.
atározatot ezt
an is már em-
t. A közgyű-
elylésési fo-
e ki a bizott-
képviselőt is

lk furatásáról
rból felvenni,
részletben, s
ota magának
kölesönt fel-
zöld helyzetben
T. Természetes
kamatot nem
os kíváná-
tetni; s hogy
erződés, e fe-
jelentést adni.

11-én városi
mi miniszter
zettek össze-
nizsterelnők
február 20-ig
az eredményt
nizsterium
nek találván,
együlés egyik
pellatájára,
nak minden-
meggyeülés
z ügy ismét
velezőnk so-

TEK.
jövő hó 5-én
ban igen vál-
beszédet ezut-
tartani; ez-
jár jelentése,
felelítésára
temetkezési
rosunk ujra

ni társus-
ssa Dr. Hoff-
gyvoni Zsily-
egnyvisgalása
be Se roken-
et munkáját,
ráról. "Ezen-
demus tag,
aj tag lépett
zon küvületi
vizsgálván,
sági egy-
állítást fog
nagali állás-
lások pontul
enek.
vagyunk föl-
szándékok
e könyveket
kildeményi-
ldeni (Lip-
melet), mert
nyét jövő hó-
ni. Együttal
adakozykat
gyar egylet-
e is szivesen
regett, mivel
néli olesőbb,
nyilvánosan
szélu ügy
mányozónak

mondhatnánk
12-én, 1868. Liptay Pál, Kulifay Albert, Ossago
vits Imre.

UJDONSÁGOK.

— A „Wiener Zeitung“ hivatalo-
san közli a Felsége azon határozatát, mely szer-
int a miniszterek ez állásban az excellentiás
címet használják, és a császári udvarnál a belső
titkos tanácsosokkal egyenlő kedvezményekben
részt vesznek.

— Andrásy Gyula gróf miniszterelnök
visszatérvén Bécsből, csak egy napig fog itt időzni;
18 órára ismét Bécsbe megy, hogy jelen lehessen
Miksa császár holt testének nyugalomra helye-
zésénél.

— A magyar delegáció — hir szerint
— vasárnap déltáni fog a bécsi volt magyar kan-
cellária épületében ülést tartani. A delegatusok
nagy része, a háznagy és a gyorsírók a szombati
gyorsvonattal fognak Bécsbe utazni. Halljuk to-
vábbá még azt is, hogy a magyar delegációnak
kiszíniója is lesz ugyan azon épületben, s már is
30 újságot rendeltek meg ebbe.

— Az oktatásügyi miniszterium-
ban megalakult a közoktatási tanács és pedig
három bizottmányban. Ezekbe kültagok is meg-
fognak hivatalni. A három bizottszágban a fő, — a
közép — és az elemi tanácsok ügyek körül előfor-
duló elvi kérdéseket fogják megvitetni.

— A hétszemélyes tábla erdélyi osz-
tályának tagjai múlt kedden tettek le a hivatalos
esküzt, mely alkalmából a kir. kuria ünnepélyes
ülést tartott.

— A fővárosi tanács egy rendeletet fog
legközelebb kibocsátani a köztisztaság és ezzel
egybekötött közegészség fenntartása tekintetében.

— A herceg priusá jövő vasárnap a
sztrikenéket fogja a bada-krisztinavárosi há-
nzukba, ünnepélyes egyházi szertartás mellett be-
vezetni. A szorgos betegápolás és parlagon heverő
nőnevelés új lendületet nyer ezen szerzetben.

— A m. k. vasutépítési felügyelőség
a hó 5-ike óta hivatalos helyiségét a budai ország-
színházból, viziváros fúteza 59 sz. a házba tette
át. Együttal tudatjuk az érdeklőkkel, hogy a biva-
talos ügy levélglyűjő szekrény leend fölállítva,
melybe mindazon kerelmek, levelek stb., melyek
ezen hivatalhoz vannak címelve, és a hivatalos
dokumen kívül érkeznek, teendők.

— A nyugalmazott és s z a b a d s á-
góság és általában aktivitásban már nem levő
hadiseregi tagok, hir szerint, legközelebb már a
polgári hatóságok alá fognak tartozni s ez okból
a katonai hatóságok nagy része fel fog oszlatlanni.

— Jelm ez bált akarnak az idén is adni,
egy mint tavaly E bált a közpöntívészet társulata
rendezte, s most a részvevőre az aláírási ívek kö-
rdöznek.

— A szentesített törvényezikkez-
ket a belügyminiszterium e napokban küldöz-
gette szét a törvényhatóságokhoz, azokat t. i. me-
lyek az utóbbi országgyűlés alatt létesültek és a
királyi szentesítéssel el vannak látva.

— A czeplédi újtság f hó 22-én a honvéd
alap javára zártkörű tánevizalmat rendez.

— Az ír. segélyegyet igazgató bizot-
tsága az egyület helyettes elnökévé ujlag Eötvös
József bárót választotta meg-

VEGYES HIREK.

— Albert hercegnek, Victoria angol kirá-
lyno férjének életrajzából, mely a királyno meg-
hagyása folytán és közbenjárása mellett készült,
és napokban a második kötet hagyta el a sajtót.
Ezen kötet a királyno naplóját foglalja magában.
Mint kiadó a királyno magántitkára, H e l p s
Arthur van megnevezve. A fejedelmi szerző győ-
nyörű rajzokban mutatja be háziféletét, szórakozá-
sait, gyermekeit. Az angol lapok egészen el van-
nak ragadtatva a műfól, és nem tudják eléggé él-
csémi. Búske öntudattal kiemelik különösen azt,
hogy Anglia királyiynője bátran föltharolja családi
életének minden részletét a nagy közhítség előtt.

— E hó 11-én halt meg Lembergben Szaj-
nocha Károly, lengyel történetirő. 1818-ban szület-
ett a sambori kerületben és Lembergben látogatta
a gimnaziumot, melyet azonban el nem végezhetett.
A harminzas évektől en ugyanis történt, hogy egy
estve a lembergi színház karzatáról epigrammok
röpltek a földszintre, epigrammok, melyek felség-
sértő tartalommal bírtak. Szajnochának mint e
versék állítólagos szerzőjének e tetteért két évi fog-
zással kellett büntődnie, mire valamennyi iskolá-
ból kizárattat. De a tudományból nem lehetett
kizárni, ő tehát a történelmi tanulmányására
adta magát, minek következtében személynél
vesztő. Ezen csapásnak dacára sem szűnt meg
buvárkodni és dolgozni, és mint világtalan is gaz-
dagította a lengyel irodalmat jeles munkákkal.
Egy szegény család — és az egész ország siratja
ezen férfi halálát.

A „Függ. Lap.“ magántávsürgönyei.

Trieszt, jan. 16. Miksa császár holt-
tetemei megérkeztek A temetkezési ünne-
pély gyász-ügyü lövésekkel és harangszó-
val kezdődött; az utczákon és házakon
gyászbölgők lengtek. A gyászmenet élet
hadesapátok képeztek, ezeket követte a vá-
rosi tanács és a clerus. A gyászkoesi után
a császár testvérei mentek, továbbá Te-
gethoff, a külhatalmak képviselői, a tábor-
noki kar, a consulok, testületek, és mairó-
nok, végre nagy néptömeg, mely résztvevő-
leg a menethez csatlakozott. A bódék,
valamint a börze zárva volt.
A mai „Wiener Abendpost“ jelenti, hogy
a delegációk vasárnap megalakulnak. Hé-

ban is napról-napra szaporodik a kényeret és man-
kát koldulók száma. A város háza körül meg kellett
kettőzni az örököt s egy csapat városi katonát áll-
ítani az ajtó elé, mely körül az éhes tömeg tolong-
gott Lille, Auxerre, Limoges és más városokban a
jótékonyági bureauknak rendkívüli eszközököt
kellett nyulniok. Párisban a közegélyző intézet
a belügyminiszteriumtól már 400,000 frankot ka-
pott és nem gyöz ostromot. Azoknak száma, kik
lakbörököt nem tudták kifizetni, 8000-re rug, kik
onnélfogva hihetőleg szállásukat is elvesztik. Az
inség oly nagy, hogy már betegséggé kezd válni.
A körházakban új agyvakat kellett fölállítani. Min-
den városrészen nyilvános kemenczék léteznek és
naponként meleg levest osztogatnak. Algériában
már nem is az inség, hanem az éhséhal dühög. Con-
stantine, Oran és a többi városok ugy el vannak
telve éhes arabokkal, hogy dügvészül kell tartani.
Tolvajás, gyilkosság és mindenféle büna ebből
önként következik. Egész csapatok leselkednek
az utasokra és kereskedőkre, sőt a magános lak-
házakat szabályszerűleg ostromolják.

Zágráb, jan. 16. A mai országgyű-
lésen egy, kilencz tagból álló felirati bizot-
ság választatott. Az ülések elnapoltatnak
mindaddig, míg a bizottmány munkálkodása
befejeztetik.

KÜLFÖLD.
Szemle.

Ugy látszik, a Szajca mellett diplomaták ugy-
vannak az olasz kérdéssel, mint Agnes asszony a
vérfóltal, mindig mossa, mindig mossa, de a véres
emlék nem pusztul el szemei elől. A keleti kérdé-
ben is az olasz bonnyadalmak rémképe üldözi a ko-
ronás fejeket, s alig leszen Törökország sorsa föl-
lött a koezka elvetve, míg Róma a forradalom
tiszke által van fenyegetve.

Franciaország nem léphet döntő eszelekvésre
Olaszországban Poroszország barátsága nélkül, s a
császár nem tartja lealázónak Goltz gróffal el-
hívetni, mennyire szívén fekszik a francia kabi-
netnek a Poroszszággal való jó viszonyt fenntar-
tása.

De viszont Poroszország is kapva-kap az al-
kalmon, hogy szomszédjával kibéküljön, s e czél-
ra keleti politikájában észrevehetőleg megváltoz-
tatá magatartását. Bismarck föligmeddig szakított
Oroszszággal. A császár ezen békülékeny érzület
viszonyzásul a gyakrabban adat találák Moustier
marquisnak Goltz gróffal.

Tudva levölve a marquis egyik főszerelő az
olasz kérdésben. Szabadelvtisége mellett a Vatikán
íránt színtüzetlel és jó akarattal viseltetik.
Nem valószínűtlen tehát, hogy a két diplomata-
gyakori értekezleti fordulót hoznak Poroszor-
szág olasz politikájába.

De más részt nyilvánvaló az is, hogy az angol
és olasz nagykövét is gyakrabban érintkeznek
egymással, vajjon nem lappang-e e dologban az
angol kormánynak Rómáellenes politikája, mely
hagyományoszerűleg tör vallásévi nagy ellentéte,
a pápaság ellen? Florenczben úgy gondolkozhat-
nak, hogy Anglia épen oly szolgálókat tehet
Garibaldi szerencsésének, mint tenne Poroszország.
Különbösen az egész csak politikai kokettirozás,
melynek horderejét Párisban jól ismerik.

A conferencia eszméje újból lábrakapott, s
komoly lépések történnek az eredmény létrehozása
érdekében. Most már nem forszirozzak, hogy az
összes európai hatalmasságok képviseltessek ott
magukat, hanem megelégednek, ha csupán a kath.
udvarok lesznek összehozhatók.

Mustier marquisnak az olasz kérdésben
formulázott legújabb programja azon niumot
állítja fel a kérdés megoldása sikerének feltételeül,
ha a conferencia oly módot fog kitalálni, mely szer-
int a pápa világi hatalmának fenntartásával össze-
lenne egyeztethető.

Hisz épen emiatt folyt már annyi vér évtizedek
óta, s a tapasztalás ezen eszméből oly bizonyítékot
nyújtott, hogy minden ember beláthatta, miszerint
ezen program nem más, mint fából vaskarika. A
pápa világi hatalma és Olaszország egysége! Vaj-
jon politikai dualismusra akarják állapítani az
olasz közjogot, vagy nevet akarnak adni oly tárgya-
nak, melyet meghatározni nem lehet?!

Mégis érdekes ezen program irányzata,
melyből látható, hogy Napoleon nem mond le az
olasz egység elősegítéséről, s hogy ha áldozatot
kell valamelyik részről a politikai siker fejében
hozni, mert államjogi kérdéseknél az et capra et
caules képtelenség — föll, hogy a Vatikán lesz az,
melytől a lemondás és keresztény béke fejében re-
signatiót fognak követelni!

Franciaország. Párisból érkezett hírek je-
lentik, hogy a diplomatikai világban jelenleg foko-
zott tervekénység mutatkozik, de sem okát ennek,
sem ezéjét nem tudjuk meg. Goltzunk e napokban
hosszabb értekezletre volt Marquis de Moustierrel.
Visszaérkezése óta ez már a harmadik. Más oldal-
ról meg az hirlik, hogy az angol és olasz követelek
gyakran értekeznek a francia külügyminiszterrel
és a császárral. Ezen diplomatikai mozgalmak ter-
mészetesen sok többé kevésbé alapos hirre adnak
okot, melyek részint békés, részint pessimistikus
értelemben nyilatkoznak. Általában azt hiszik,
hogy ezen értekezletek részint a római, részint a
keleti kérdést illetik, de hogy melyiket első sor-
ban, és vajjon nem mindkettőt-e egyszerre, arról
egyelőre nem nyertünk fölvilágosítást.

Hallomás szerint a francia kormány a múlt
hónap vége felé az idegen udvaroknál tartózkodó
követeihez egy körlevelet intézett, melyre ismét az
európai conferencia tervére tér vissza és a cabine-
teknek baljait fejezi ki azon létszükségért, melylyel
ezen terv létesítésében közreműködni ígérték. De
a program fölött, mely a discussióknak alapul
szolgálta, Marquis de Moustier most is, mint előbb
is, mely hallgatást követett, és csak azon óhaját
fejezte ki, miszerint eszközöket kellene kigondolni,
mely Olaszország egységét a pápa világi hatalmá-
nak fenntartásával egyesitené.

Franciaország minden vidékéről nyugtalan-
ító hírek érkeznek. A politika bizonytalansága
által előidézett általános aggodalom, más nempo-
litikus körülményekkel együtt elbenították az ipart
és kereskedelmet. Már most nemcsak Lyon, Nan-
tea, Rouen és Roubaix szenved inséget, Bordeaux-

ban is napról-napra szaporodik a kényeret és man-
kát koldulók száma. A város háza körül meg kellett
kettőzni az örököt s egy csapat városi katonát áll-
ítani az ajtó elé, mely körül az éhes tömeg tolong-
gott Lille, Auxerre, Limoges és más városokban a
jótékonyági bureauknak rendkívüli eszközököt
kellett nyulniok. Párisban a közegélyző intézet
a belügyminiszteriumtól már 400,000 frankot ka-
pott és nem gyöz ostromot. Azoknak száma, kik
lakbörököt nem tudták kifizetni, 8000-re rug, kik
onnélfogva hihetőleg szállásukat is elvesztik. Az
inség oly nagy, hogy már betegséggé kezd válni.
A körházakban új agyvakat kellett fölállítani. Min-
den városrészen nyilvános kemenczék léteznek és
naponként meleg levest osztogatnak. Algériában
már nem is az inség, hanem az éhséhal dühög. Con-
stantine, Oran és a többi városok ugy el vannak
telve éhes arabokkal, hogy dügvészül kell tartani.
Tolvajás, gyilkosság és mindenféle büna ebből
önként következik. Egész csapatok leselkednek
az utasokra és kereskedőkre, sőt a magános lak-
házakat szabályszerűleg ostromolják.

Olaszország. A jelenlegi olasz miniszterium
a mostan lefolyt időből származó politikai okmá-
nyoknak egész sorát tette közzé, melyek R a t a z z i
miniszteriumára igen rozsvilágót vetnek. Ezek
nagy részét az alsó hatóságoknak a miniszteriumhoz
intéztet, távirati megkeresések, és ezen utóbbinak
válaszai, melyekből világos és kétségtelenül kitün-
ik, hogy Ratazzi Garibaidival egy egékűyen
áruit. Az olasz képviselő kamara e hó 14-én tar-
tott ülésein Ratazzi fölszólt, ezen politikai
okmányok nyilvánossá tetele ellen, és azt mondja,
hogy azok száma nem teljes, hogy némelyek hely-
tellen dátumot viselnek, és hogy mások egészen
valótalanok. Panaszt emel az ellen, hogy a tenge-
részeti miniszterium csak egy okmányt, a hadügy-
miniszterium pedig egyik sem bocsátott közre. Több
kimaradt telegramot mutat elő és azok kinyoma-
tását követeli, valamint azokét is, melyek a mi-
niszteriumtól még gyűjtetni fognak. M e n a b r e a
azt válaszolja, hogy a rendelkezésre állott okmá-
nyok mind teljes párt tanszággal és egyedül azon
szándékból terjesztettek elő, hogy a dolog teljes
világosságba helyeztessek.

Menabrea a Ratazzi által előmutatott okmá-
nyok közrebocsátása mellett szól és kinyilvánítja,
hogy e czébből a miniszteriumban más okmányok
íránt kutatást fog elrendelni. Mari azt állítja,
hogy az okmányok semmikép sinencsen megmá-
sítva, vagy előre kiconbinálva, mivel készítette-
nül terjesztettek elő. A kamraelnöknek nehány,
az alsó okmányok közzétételét illető fölvilágosítá-
s után a kamara a Ratazzi által előterjesztett
okmányok kinyomatását határozta el.

Angolország. Tegnap jelentették, hogy Dub-
linban elfogták a féniek egyik vezérét, Lennont,
kinél érdekes irományokat találtak. Most hozzá
tesztük, hogy azóta már más személyeket is be-
fogtak, így a belfasti színházban a két McKenna
testvér, táviradi hivatalnokokat, és egy Weldon
James nevű vasuti hivatalnokot. Ezen sporadikus
befogatások az egyedül tények, melyek a féniek
összeszkívésére vonatkozólag most előtűnik feks-
zenek. Az irlandi hatóságoknak jelenleg azonban
nincs könnyű dolguk. Dublinból újból rendőresap-
tákat küldtek a vidéki kis állomási házakba,
hogy ott több fölügyeletet gyakorolathassék. Ház-
motosások gyakran vétetnek foganatba, melyek
alkalmával azonban sem fégyverek, sem gyanus
személyek nem esnek a rendőrök kezébe. Külö-
nösen Corkban, hol az összeskívös egy egész
szervezését gyantíjják, nem lehet annak nyomára
akadni.

A hajók, melyek a parton őrszolgálatot tesz-
nek, sem járnak jobban. Minden csak lehető hajtó
föltartoztatnak, legtöbbben gyantulanoknak bizo-
nyulnak be, mások ellenben a ködös időjárás kö-
vetkeztében eltűnnek szem elől és aztán a néptől
rendesen féni hadihajóknak mondatnak. Áz által
más személyek ismét föltekényekké lesznek és ezen,
mesterséges izgatottságban mindenki rablókka-
l meg gyilkosokkal körülvetnek gondolja magát,
és békés üzletemberek, mint az újabbban már több-
ször megtörtént, segédekkel revolverekkel fégyver-
zik föl.

Törökország. Skutari környékén kereszté-
nyek és muzulmánok közt éles harc esett, mely
oly dimenziókat öltött, hogy az osztrák consul és
Skutari püspöke Ismail Pasa közhelypését megke-
resni voltak kénytelenek. Sok halott és sebesült
maradt. Ezen sajnálatos történetnek oka az volt,
hogy a mohamedánok egy keresztet profanáltak.

Mily eredményesen kezeli a török tengeri
rendőr a tekintélyét, kitűnik a következő ese-
ményből. Az osztrák kereskedelmi marine ismét
két hajóval szegényebb lett, melyek az ideit telen a
Levántóban oly nagy mértékben dühögő viharok-
nak estek áldozatul. Az egyik „Asia“, mely Kara-
danasnál a syriai vízekben veszett el. A másik „Carlo“
mely 1856-ban Fiumében épült. A hajó gabuával
lett megterhelve és Catulinál, a Marmora-tenger
dél részén, partra vetettett.

A hajó kapitánya a legközelebbi Gallipoliban
létező osztrák consular-hivataltól segélyt kért, hogy
a hajót és szállítmányát megmenthesse. Midőn azon-
ban a consularhivatalnak a hely szinére érkezett,
a helység lakosai a szállítmány és fölserelési tár-
gyak egy részét, a kapitány és matrózok holmiját
már elrabolták volt. A konstantinápolyi osztrák
internunciaturához kellett fordulni, mely azt esz-
közölte ki, hogy az artaki kaimakam a parthoz,
küldtetik; de hogy mennyire tudta tekintélyét ér-
vényesíteni, az abból tűnik ki, hogy Taktli lakosai
az egész szállítmányt hatalmukba ejtették és szé-
pen eltakarították.

Es ilyen rablások nem csak a távol eső par-
tokon történnek, hanem a török fővárossal szemben
a Dardanellákon belül is! E miatt már tárgyalá-
sok vannak folyamatban a török hatóságokkal,
melyeknek kielégítő eredményei azonban ké-
tesek.

Plamenitz, montenegroi szenátor és Miklós fe-
jedelm titkára Konstantinápolyban vannak és
alkudozásokban vannak a portyával némely tenger-
melléki tartományok és tengeri kikötő átengedése

végeit, minthogy a fekete hegyek tetemesen sza-
porodó népének lehetlen magát kopár sziklatala-
jából fenntartani. A porta, hogy legalább ezen ol-
dalról biztosítsa nyugalmát, úgy látszik, hajlik a
beszédjükre.

Görögország. Az angol lapok egy véleked-
nek, hogy a nagyhatalmaknak nehézség lesz a krétai
ügyet békés uton elintézni, mert ha a szultán meg-
van győződve, hogy a felkelést elnyomhatja, akkor
a görögök maguk részéről is meg vannak győződve,
hogy képesek lesznek a fölkelőket addig támo-
gatni, míg a nagy hatalmak az annexió elkerülhet-
lenségét belátják. Azt is emlegetik, hogy Francia-
ország és Anglia a görög kormányt azon taná-
csot adta, miszerint a seulesgőz minden megsér-
tését a leg gondosabban kerülje.

De ily figyelmeztetés aligha fog valamit hasz-
nálni. Az ellenségeskedések meghosszabbítása
Cretát nyilván tönkreteszti ugyan, demoralizálja a
görög kormányt, mivel titkos eszelekvényeknél
civil és katonai hivatalnokjainak szemét kell buny-
nia, és károsítja a görög nemzetek mind erkölcsi
befolyását, mind anyagi erejét. Mindazáltal kényes
lépés a diplomatikai beavatkozás, mert demokra-
tikus társadalomban a külföldi parancsai elleni
zugolódás mindig népszerű lesz.

Juareznek a mexikói congressus megnyitása
alkalmával mondott beszéde, melyet tegnap ki-
vonatban olvasóinkkal közöltünk, ma egész ter-
jedelmében előtűnik fekszik. Terjedelmes volta
miatt kivesszük belőle az európai olvasóra nézve
legérdekesebb részt, azt, mely Miksa kivégeztet-
séről szól:

A queretarói kivégzés oly szükségesség volt,
melyet az igazság legszigorubb követelményei, s
azon kénszerítő körülmény sürgettett, hogy általa
jövőben az ország békéje biztosítsék; hogy a bel-
zavaroknak és bajoknak, melyek az országot vé-
ríg gyötörték, végevettessek valahára. Mintán a
törvény legnagyobb szigorú vétetett alkalmazásba
az ellen, ki a vétkesek közt a legfőbb rangot fog-
lalta el, annál nagyobb szelidséget tanúsított a
többiek irányában. A köztársaság, anennyire le-
hetett, megbocsátott tévutra vezetett gyemekeinek
és nagylelkűséggel fizetett azoknak, kik vért és
rombolást hoztak számára idegen földről.

A monarchikus Európa követése kénszere-
sített bennünket arra, hogy testvér-köztársasá-
gunkkal föntartsuk a jó viszonyt. A háboru alatt
kétségtelenül kimutatták és szabad államok, hogy
Mexikó szabadságát és függetlenségét szívőkön vi-
selik. A délamerikai köztársaságok népése és kor-
mánya tüntetéseket eszközölt a mexikói legitím
hatóságok javára, nem rég jelemt meg nálunk Bo-
livia küldötte sok szerencsét kívánni a köztársá-
ságnak győzelméhez. Az Egyesült-Államokkal ha-
sonlókép föntartottak a barátságos viszonyt, melye-
ket ápólni a háboru ideje alatt sem szűntünk
meg soha.

Az Egyesült-Államok népeinek folytonos jó
akarata és a whashingtoni kormány folytonos
támogatása legmélyebb hálára kötelezték Mexikó
népét és kormányát. Az intervenció által felszka-
kadtak viszonyaink az európai kormányokkal. —
Hárman ezek közül nyílt ellenségeskedést kezleték
a köztársaság ellen a londoni egyezmény által.
Köszöb egyedül állott Franciaország intervenció-
jával. Ennek következtében a többi hatalmak,
melyek érintkezéssel léptek a köztársasággal, meg-
tagadták ezt, elismerték a Franciaország által
támogatott ugynevezett kormányt s így megszünték
semlegességi ígértüket. — Ez eljárás által szét-
szaggattak ama kormányok minden egységét a
köztársasággal, és fölthagytak viszonyjukat érint-
kezés ikkel.

Ánkül, hogy fölük bármit követelt volna,
kiterjesztette a köztársasági kormány gondját arra,
hogy semmi se történjék, a mi őket megsérthetné,
és most, midőn a körülmények kedvezőben ala-
kálnak, egyáltalán nem vonakodik az egyszégek
megkötésétől igazságos és méltányos alap-
nevezlesen a kereskedelmi érdekeket illetőleg. Sietett
továbbá a kormány a törvény általm és befolyása
alá helyezni mindazon idegen államok alattvalóit,
kik a köztársasági területen élnek. Ez oltalom sulya
eleg nagy volt arra, hogy minden ok a neheze-
lésre a lehetőségig elmellőztessek. Elvitáztalanul
bebizonyítottuk, hogy az egyszégek és szabadelvű
institutióink megkívánják, miszerint az idegen
allatvalókat egyenlő lábra helyezték a mexikói
polgárokkal, és az egyszégek győzre vélelmo
nélkül is ugyanazon jogok és kiváltságokban ré-
szeltesstük őket.

ESTI POSTA.

Florenz, jan. 15. Mint a „Nazione“ jelenti,
Cialdini lemondott a bécsi követi állomáról.

Trieszt, jan. 16. A Novara tegnap este
érkezett ide a császári teteumel. A főhercegek
csakhamar a hajóra mentek, babérkoszorút teendők
a koporsóra.

Páris, jan. 16. A tegnapi „Patrie“ írja: Fran-
ciaország Belgrádba az ottani háborus ütntések
miatt erőyes fölzsóalást intézett, melyet Ausztria
és Poroszország is támogatott. Anglia is intézett
hasonló jegyzéket a szerb kormányhoz. Ebből a
„Patrie“ azt következteti, hogy a hatalmak ezen
egyértelműsége minden békezavaró szándékot meg
fog hiusítani. Ugyan e hatalmak Bukarestben is
mérséklő tanácsokat küldöttek. Továbbá jelenti a
„Patrie“ Berlini magántudósítások jelenti, hogy
jan. 1-je óta Olaszországot illetőleg Francia- és
Poroszország közlelednek egymáshoz, és hogy re-
mény van arra, miszerint Olaszország ezen egyez-
kedést el fogja fogadni, melynek eredménye visz-
szatérés lesz a szeptemberi szerződés normalis ál-
lapothoz.

T Ö Z S D E.

Pesti áru- és értéktőzsde január 15-én.			Magyar értékpapírok árkelete.			Bécsi börze január 14-án.			Részvények.			Elsőbbségi kötvények.		
Gabna-árak.			Pesti keresked. bank			Államadósság.			Nemzeti bank			1862. Erzsébet vasút		
Súly- fontok	Ára mértékint		Adva	Tartva		Adva	Tartva	Adva	Tartva	Adva	Tartva	Adva	Tartva	
Buza búsági	83-84	5.80-5.90	680.	690.	5% osztr. értékű	53.25	53.35	685.-	687.-	86.75	87.25			
" tiszai	86-87	6.60-6.70	205.	208.	" adómentes	56.20	57.10	184.40	184.60	116.-	116.50			
" pesti	83-84	5.80-5.70	222.	224.	" nemzeti kölcsön	65.30	65.40	80.-	80.50	99.25	99.50			
Kétszeres	86-87	6.60-6.70	79.	80.1/2	" metaliqes	56.60	56.70	620.-	622.-	91.25	91.75			
Rozs	83-84	5.80-5.90	1400.	1610.	1860 ki sorsjegy	82.90	83.10	108.-	108.50	88.-	88.50			
Arpa serfőzésre	86-87	6.60-6.70	425.	430.	Magyar földteherm. kötvény	69.25	70.-	158.-	161.-	94.25	94.75			
etetésre	83-84	5.80-5.90	1600.	1600.10	Bánati	69.-	69.50	1695.	1700.	80.50	81.-			
Zab	86-87	6.60-6.70	1950.	1975.	Horvát	69.-	69.50	241.40	241.60	81.25	81.75			
Kukorica búsági	—	—	825.	830.	Erdélyi	62.57	63.50	161.25	161.75	95.-	97.-			
Bab új	78-80	4.30-4.40	476.	478.	Sorsjegyek.			139.50	140.-					
Köles	68-70	2.70-3.10	890.	900.	Hitelintézeti	100	126.80	198.25	198.50					
Ropozó	68-70	2.50-2.65	570.	580.	Dunagőzhajózási	100	127.20	167.50	168.-					
Záloglevelek.	45-47	1.70-1.75	720.	740.	Budai	40	25.-	147.50	148.-					
Nemz. bank kisors. ezüst	—	—	555.	563.	Eszterházy hg.	40	117.-	132.50	133.-					
Magyar földhitelintézeti	—	—	210.	210.	Salm	20	32.-	147.-	147.-					
Ausztriai	—	—	665.	665.	Pálffy	20	24.25	177.-	179.-					

H I R D E T É S E K.

„A HAZA“

magyar életbiztosító bank

PESTEN,
1867-ben két millió alaptőkével alapítván,

ajánlja magát mindennemű élet s jövedékbiztosítás elfogadására.

tovább általános belépésre életbe lépteti az általa szervezett „Tulélési csoportokat“, mint szintén az általa képzett s eddig a birodalomban működő életbiztosító társulatok egyikénél sem alkalmazott „Temetkezési egyleteket“, mely utóbbiak még a legvagyonaltalanabbaknak is alkalmat nyújtanak temetési költségek biztosítására.

A „Haza“ oly előnyöket nyújt biztosítottainak, melyeket eddig más intézet föl nem mutatott és díjtáblái a czélnak legmegfelelőbb müveleteken alapszanak. Mint fényes bizonyíték szolgáljon, hogy 1867-ki szeptember 1-től a mai napig

négy és egy fél millió ftot haladó

bevállási ajánlat nyújtott be a „Hazánál.“ Biztosítási föltételeket, díjszabályokat s minden ide vonatkozó fölvilágosítást legnagyobb készséggel nyújtja a bank igazgatósága Pesten, (Deák-Ferencz-utca 5. sz.) vagy pedig vezér-, fő- s alügynökei.

A bank közegei:

elnökség:
Gróf Forgách Antal, elnök. Gróf Nádasdy Lipót, tisz. elnök. Pulszky Ferencz, alelnök.

Választmány:
Csapó Vilmos, Ertl Károly, Holitscher Fülöp, gr. Keglevich Béla, Nádossy György, Kern Leo, Mandl János, Maygraber Ágost, Nyiry József, Siráky E. M., Takácsy Miklós.

Igazgatóság:
Grabovszky György, Koppél L. M., Kohen Jakab, Rözner F. M. Kiss Zsigmond, vezényelő-igazgató.

Az eddig föllállított vezér és főügynökségek:
Aradon: Tedeschi János urnál, Besztercebányán: Kotiers és Raner uraknál, Brassóban: Laszlo Gyula urnál, Debreczenben: Szatmáry testvér uraknál, Eszéken: Laypezig urnál, Győrben: Brunner S. és Fia uraknál, Kassán: Brillich Ferencz urnál, Kolozsvárott: Bogdán István urnál, Losonczon: Koller D. F. urnál, Miskolczon: Bede Laszlo urnál, Maros-Vásárhelyen: Novák Bogdán urnál, Nagy-Kanizsán: Neuberger M. urnál, Pozsonyban: Günther M. Vilmos urnál, Pécsen: Weidinger J. urnál, Szathmárott: Weisz János urnál, Szegeden: Burger Zsigmond urnál, Székes-Fehérvárt: Pete Dániel urnál, Sátoralja-Ujhelyben: Világfy Pál urnál, Temesvárott: Magyar testvér uraknál, Zomborban: Heindhofer urnál, Zágrábban: Poverzanovic A. urnál, Bécs- és Prágában: Epstein L. urnál, Triestben: Weisenfeld J. urnál, Lembergben: Gablenz Gyula urnál.

Szombat Jan. 18.

Tüköry-féle

Söracsarnok

helyiségeiben nagy monstre

álarczos-bál

fog tartatni.

TEMESVÁRY GUSZTÁV,

kir. szabadalmazott

lábbeli raktára

PESTEN

három-korona-utca 7-dik szám, a lipótvárosi templomtér közelében,

bátorkodik a t. cz. közönségnek tudomására hozni, hogy a úsan berendezett raktár mindenféle uri, hölgy és gyermek-lábbeliket, minden kigondolható szövét és bőrnüvekből, a következő mérsékelt áraton, a lehető legolcsóbbra számítva, határozta meg; u. m.

Hölgyeknek:
1 pár kométezipó szövét, bársony, bőr vagy eberlastingból 80 krtól 1 ft 50 krig a legfinomabb cipők oberlasting, bársony vagy bőrből 1 ft 80 kr, sarkkal 2 ft. sark és gummibetéttel 2 ft 40 kr, Boka-czipők eberlasting, bársony vagy bőrből lack szegélylyel díszítve és kivarrra 2.80-4 ftig, a legfinomabbak.

Urak számára:
1 pár kométezipó 90 kr. Beeresztett cipők 1.50 kr. Párisi báli cipők 3 ft. Zergebör cipők 3.50 kr. Bőrcipők 3.60 kr. Őszi talpalkák 3.80 kr. dupla talppal 4.20 kr. párisi salon lack bálicipők 4.50 kr. Lack salon cipők 4.60 kr. Orosz-lack bagaria cipők dupla talppal 5 ft. Bőreszizmák 7 ft. dupla talppal 8 ft. Zergebőreszizmák 7.50 kr. Lack salon csizmák 13 ft. Orosz-lack bagaria csizmák 13 ft.

Csizmák papok számára 1 fttal drágább.

Vidéki megbízások, a pénz beküldése vagy utánvét mellett, a legpontosabban és gyorsan teljesítettek.

Szombat Jan. 18.

az

ARANY HORGONY

ujjonnan díszített teremében

fényes

ÁLARCZOS-BÁL

fog tartatni.